

Budsjett-innst. S. nr. 14

(1999-2000)

Innstilling fra utenrikskomiteen om Svalbardbudsjettet 2000

St.prp. nr. 1 (1999-2000) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1999-2000)

Til Stortinget

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på Svalbardbudsjettet.

1. Oversikt over budsjettkapitler og poster i Svalbardbudsjettet

Nedenfor følger en oversikt over bevilgningsforslagene i Svalbardbudsjettet slik de framkommer i St.prp. nr. 1 (1999-2000) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1999-2000).

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1
Utgifter i hele kroner			
1		Svalbard kirke	1 550 000
	1	Driftsutgifter	1 550 000
2		Tilskudd til Svalbardrådet og kulturelle formål m.m.	1 750 000
	70	Tilskudd til velferdsarbeid på Svalbard	910 000
	71	Tilskudd til Svalbardrådet	840 000
5		Sysselemanden (jf. kap. 3005)	18 663 000
	1	Driftsutgifter	18 663 000
6		Sysselemandens transporttjeneste (jf. kap. 3006)	44 500 000
	1	Driftsutgifter	44 500 000
7		Tilfeldige utgifter	808 000
	1	Driftsutgifter	808 000
9		Kulturminnetiltak	2 050 000
	1	Driftsutgifter	2 050 000
11		Bergmesteren (jf. kap. 3011)	1 455 000
	1	Driftsutgifter	1 455 000
17		Refusjon til Norsk Polarinstitut	2 950 000
	50	Refusjon	2 950 000
18		Fyr og radiofyr	3 200 000
	1	Driftsutgifter	3 200 000
20		Statens bygninger i Longyearbyen (jf. kap. 3020)	10 900 000
	1	Driftsutgifter	9 025 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	1 875 000
22		Ligningsforvaltningen for Svalbard	1 600 000
	1	Driftsutgifter	1 600 000
		Sum utgifter Svalbardbudsjettet	89 426 000
Inntekter i hele kroner			
3005		Sysselemanden (jf. kap 5)	200 000
	1	Diverse inntekter	200 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1
3006		Sysselmannens transporttjeneste (jf. kap. 6)	1 400 000
	1	Inntekter fartøy	200 000
	2	Inntekter helikopter	1 200 000
3020		Statens bygninger i Longyearbyen (jf. kap. 20)	420 000
	1	Inntekter	420 000
3030		Skatter og avgifter	27 900 000
	70	Skatter m.m.	25 000 000
	71	Utførselsavgift	800 000
	72	Utmålsgebyr, årsavgift	2 100 000
3035		Tilskudd fra statsbudsjettet	59 506 000
	70	Tilskudd	59 506 000
		Sum inntekter Svalbardbudsjettet	89 426 000

Komiteen har ved Stortingets vedtak av 19. oktober 1999 fått tildelt Svalbardbudsjettet som behandles utenfor rammesystemet, jf. Innst. S. nr. 2 (1999-2000).

2. Sammendrag

Regjeringens overordnede mål for svalbardpolitikken er en konsekvent og fast håndhevelse av suvereniteten, korrekt overholdelse av Svalbardtraktaten og kontroll med at traktaten etterleves, bevaring av ro og stabilitet i området, bevaring av områdets særegne villmarksnatur og opprettholdelse av norske samfunn på øygruppen.

Høsten 1999 oversendte Regjeringen til Stortinget en melding om Svalbard med sikte på en gjennomdrøftelse av norsk politikk for øygruppen, bl.a. i betraktning av den utvikling svalbardsamfunnet har gjennomgått siden St.meld. nr. 40 (1985-1986) om Svalbard ble fremlagt i 1986.

Artikkel 8 i Svalbardtraktaten legger begrensninger på adgangen til å oppkreve skatter og avgifter på Svalbard, og på anvendelsen av disse midlene. Dette er bakgrunnen for at det er opprettet et eget svalbardbudsjett.

Samtidig tjener svalbardbudsjettet til å gi en samlet oversikt over statlige bevilgninger til Svalbardformål. Staten har årlig betydelige utgifter bl.a. til støtte til næringsdrift og forskning til Svalbard og til nasjonale tiltak som sykehus og skoler i Longyearbyen. Slike utgifter bevilges over det ordinære statsbudsjettet under de enkelte fagdepartementers kapitler. Forslag til bevilgninger på øvrige departementers budsjetter for 2000 er omtalt i pkt. 1.5 og vedlegg 1 i proposisjonen.

Svalbardbudsjettet fremmes som en egen budsjettproposisjon fra Justisdepartementet, samtidig med statsbudsjettet. De virksomheter som finansieres over svalbardbudsjettet angår i hovedsak den statlige administrasjonen av Svalbard. Dette er dels virksomhet på Svalbard underlagt Justisdepartementet og dels virksomhet underlagt andre fagdepartement.

Det er nær sammenheng mellom svalbardbudsjettet og statsbudsjettet. Hvert år gis et tilskudd fra statsbudsjettet til dekning av underskuddet på svalbardbudsjett-

tet, jf. St.prp. nr. 1 (1999-2000) Justisdepartementet utgiftskapittel 480 og svalbardbudsjettet inntektskapittel 3035. Inntil 1970 balanserte svalbardbudsjettets inntekter fra Svalbard med utgiftene. Siden den gangen har det vært nødvendig med tilskudd for å dekke underskuddet for den virksomhet som finansieres over svalbardbudsjettet.

Det opplyses at budsjetttrammen for Svalbardbudsjettet for 2000 er på 89 506 000 kroner. Dette er en økning på ca. 3,4 mill. kroner eller vel 3,9 pst. i forhold til vedtatt budsjett for 1999.

Den største inntektsposten er tilskuddet fra statsbudsjettet, som dekker budsjettunderskuddet. I forslaget for 2000 er tilskuddet foreslått til 59 506 000 kroner. Dette utgjør 66,6 pst. av de samlede inntektene. I budsjettet for 1999 var tilskuddet 60 518 000 kroner. Dette utgjorde 70,2 pst. av de samlede inntektene.

Andre viktige inntektsposter er skatter og avgifter fra Svalbard. Kap. 3030 post 70 Skatter m.m. er for 2000 anslått til 25 mill. kroner. Dette er en økning på 5,0 mill. kroner eller 25,0 pst. i forhold til vedtatt bevilgning for 1999.

Det vises til at Svalbardbudsjettet i stor grad er et driftsbudsjett. De største utgiftspostene er Sysselmannens transporttjeneste som bl.a. inkluderer utgifter til redningshelikopter, Sysselmannen og Statens bygninger i Longyearbyen.

Det opplyses at det for 2000 er foreslått bevilget totalt netto ca. 412 000 000 kroner til Svalbardformål over statsbudsjettet. Dette tallet omfatter tilskuddet til svalbardbudsjettet over Justisdepartementets kap. 480 med tillegg av utgiftene til Svalbard som bevilges over de øvrige departementers budsjetter, og med fratrukk av inntektene fra Svalbard som går inn på de øvrige departementers budsjetter. Tilsvarende tall var i 1999 ca. 360 mill. kroner.

Det opplyses videre at det for 2000 er foreslått å bevilge til sammen 178 400 000 kroner over Nærings- og handelsdepartementets budsjett til Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S (SNSK), Svalbard Samfunnsdrift A/S (SSD), Svalbard Næringsutvikling A/S (SNU), Kings Bay A/S og Norsk Romsen-

ters Svalsat-prosjekt. Dette er en økning på 43,0 mill. kroner sammenlignet med i 1999.

Det foreslås å bevilge 126 000 000 kroner til Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S (SNSK). I 1998 produserte SNSK til sammen netto 328 170 tonn kull. Dette er 58 270 tonn mindre enn i 1997. Prisnivået på kull var om lag 12 pst. lavere enn i 1997. Ved årsskiftet 1998-99 hadde selskapet 201 ansatte, mot 233 ansatte året før. SNSK hadde i 1998 driftsinntekter på ca. 144 mill. kroner og et underskudd for statstilskudd på ca. 52 mill. kroner. Tilsvarende tall i 1997 var 132 mill. kroner og 61 mill. kroner.

Det opplyses at det vil bli foretatt en bred vurdering av den norske kulldriften i den kommende stortingsmeldingen om Svalbard.

Det er foreslått å bevilge 40 mill. kroner til Svalbard Samfunnsdrift A/S (SSD) og Svalbard Næringsutvikling A/S (SNU).

De største enkeltprosjektene for Svalbard Samfunnsdrift A/S (SSD) i 1998 var ny brannstasjon, høydebaseng, ombygging av barnehage, arealplanlegging og oppgradering av forsyningsnettet for vann og varme.

I 1998 var Svalbard preget av et høyt aktivitetsnivå, særlig i Longyearbyen, der det ble utført til sammen ca. 960 årsverk. Dette er ca. 240 flere årsverk enn i 1990.

Interessen for Svalbard som reisemål har vært høy de senere årene. Ifølge statistikk utarbeidet av SNU ble det registrert til sammen 46 200 gjestedøgn ved hoteller og gjestehus i Longyearbyen i 1998, mot 44 948 i 1997 og 48 001 i 1996.

Dette krever en planmessig styring og tilrettelegging av turisttrafikken, både for å oppnå en næringsmessig effekt av turismen og for å sikre at hensynet til miljøvern og lokalbefolkningens interesser blir ivaretatt. Det kan i den forbindelse nevnes at med virkning fra 1. januar 1998 er det vedtatt endringer i forskrift om turisme og annen reisevirksomhet på Svalbard av 18. oktober 1991 vedrørende regler om melde- og forsikringsplikt for å tilpasse regelverket til de erfaringer som er gjort i den tiden forskriften har vært i kraft. I tillegg har Sysselmannen iverksatt informasjonstiltak rettet mot turister, der man særlig har fokusert på isbjørnfarene.

Det er foreslått å bevilge 11 000 000 kroner til Kings Bay A/S til drift og investeringer. Ny-Ålesund er hovedsenteret for naturvitenskapelig forskningsvirksomhet på Svalbard. Kings Bay A/S eier grunn og anlegg i Ny-Ålesund, og har ansvar for infrastrukturen på stedet. Selskapet hadde 20 ansatte ved utgangen av 1998.

En nedlesestasjon for satellitter i polarbaner i nærhet av Longyearbyen (Svalsat-prosjektet) ble innviet i juni 1999. Prosjektet blir ledet av Norsk Romsenter og skal etter planen utføre tjenester for internasjonale satellittorganisasjoner, bl.a. Den europeiske meteorologiske satellittorganisasjonen (EUMETSAT) og NASA. Totalkostnadene for Svalsat ble anslått til 70 mill. kroner, hvorav en direkte statlig finansieringsandel på 28 mill. kroner ble forutsatt dekket ved øremerket til-

skudd over Norsk Romsenters budsjett. For 2000 er det foreslått å bevilge 1,4 mill. kroner til Svalsat-prosjektet over kap. 922 Norsk Romsenter post 70 Tilskudd.

I 1996 nedsatte Regjeringen et lovutvalg for å utarbeide forslag til en egen miljølov for Svalbard. I St.meld. nr. 22 (1994-1995) la Regjeringen til grunn at miljøvernlovgivningen som utgangspunkt bør gi et minst like sterkt vern av miljøet på Svalbard som på fastlandet, og at det på grunn av Svalbards unike miljøverdier i enkelte tilfeller kan være behov for et strengere vern. Dette sluttet Stortinget seg til, jf. Innst. S. nr. 11 (1995-1996). Miljøvernlovutvalget for Svalbard la fram sin utredning 14. juni 1999.

For 2000 er det foreslått å bevilge 5 500 000 kroner over kap. 1410 Polarforskning, jf. vedlegg 1 i proposisjonen. Det faktum at Svalbard er det lettest tilgjengelige høyarktiske området i verden, de klimatiske forholdene og den velutviklede infrastrukturen gjør øygruppen spesielt attraktiv for forskning. Interessen for forskning i polarområdene er stadig stigende, både nasjonalt og internasjonalt. Årsakene er i første rekke økt innsikt i den sentrale rollen polarområdene har for å forstå de globale miljøproblemene, deres ressurspotensiale og deres verdi som relativt urørte referanseområder. Svalbard utgjør et særlig verdifullt ressursgrunnlag for naturvitenskapelig grunnforskning.

Det er en norsk målsetting å utvikle Svalbard til en ledende internasjonal base for polarforskning, der Norge er både en viktig deltager i forskningen og vertskap for internasjonale forskningsmiljøer. Flere utenlandske forskningsinstitusjoner har etablert vitenskapelige stasjoner i Ny-Ålesund. Dette gjelder Tyskland, Storbritannia, Japan, Frankrike og Italia. Også Kina har vist interesse for å etablere forskningsvirksomhet her. Polen og Russland har egne forskningsstasjoner på Svalbard.

Norsk Polarinstitutt har et stort forskningengasjement på Svalbard, både gjennom egen forskningsvirksomhet og som tjenesteyter for andre forskere. Polarinstituttet driver en forskningsstasjon i Ny-Ålesund og et avdelingskontor og et stort feltlager i Longyearbyen. Avdelingen i Longyearbyen består av 18 medarbeidere og vil ligge på dette nivået også i 2000. Instituttet gjennomfører hvert år en stor sommerekspedisjon på Svalbard og en rekke mindre ekspedisjoner gjennom året. Sentralt i denne aktiviteten står bruken av forskningsfartøyet Lance, som også er viktig når det gjelder transport av utstyr og forskningspersonell til og fra Svalbard. Det er for 2000 anslått at ca. 62 000 000 kroner av bevilgningen til Norsk Polarinstitutt over Miljøverndepartementets kap. 1471 Norsk polarinstitutt er relatert til Svalbard. I tillegg kommer tilskuddet fra svalbardbudsjettet.

Det opplyses i proposisjonen at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet er en av de største bidragsyterne til polarforskning, først og fremst grunnforskning innenfor polare emner. Bevilgningen kanaliseres gjennom universitetenes generelle forskningsaktivitet og gjennom Norges forskningsråds bevilgninger til

forskerinitiert forskning og forskningsprogrammet "Arktisk lys og varme". For 2000 er det foreslått 3 500 000 kroner til dette forskningsprogrammet. Videre har Universitetsstudiene på Svalbard (UNIS) utviklet seg til en tung forskningsinstitusjon. 60 pst. av arbeidsplikten til det vitenskapelige personalet ved UNIS er forskning. For 2000 er det foreslått bevilget 32 000 000 kroner fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjett kap. 281 til utstyr og drift av UNIS. Departementet gir også grunnbevilgning til Fridtjof Nansens institutt (FNI).

Over Samferdselsdepartementets budsjett er det foreslått bevilget 18 830 000 kroner til driftsutgifter knyttet til Svalbard lufthavn, Longyear, og bevilget 8 900 000 kroner til investeringer ved flyplassen. Samtidig forventer en inntekter fra flyplassen på 16 824 000 kroner.

Det opplyses videre bl.a. at det for 2000 over Sosial- og helsedepartementets budsjett foreslås bevilget 11 280 000 kroner til helsetjenesten på Svalbard. Samtidig er det forventet inntekter på ca. 1 390 000 kroner knyttet til helsetjenesten på Svalbard.

Gjennom St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1999-2000) fremmer Regjeringen forslag om at overgangen til direkte refusjon av sykepengesom foreslått over

statsbudsjettet også skal omfatte Sysselmannen på Svalbard. Den inndragningen av lønnsmidler som dette fører til under Sysselmannen betyr at behovet for tilskudd fra statsbudsjettet reduseres tilsvarende.

3. Komiteens merknader

Komiteen har ingen merknader til det foreliggende budsjettforslaget som synes å være en forlenget av inneværende års nivå.

Komiteen viser til at Regjeringen la frem melding om Svalbard 29. oktober 1999. Komiteen tar sikte på å sluttbehandle meldingen i løpet av vårsesjonen 2000. Komiteen regner med at eventuelle budsjettmessige konsekvenser av Stortingets behandling vil bli reflektert i Regjeringens budsjettforslag for 2001. Komiteen vil imidlertid understreke at det kan være behov for å gi Svalbardrådet noe romsligere økonomi enn foreslått slik at det blir i stand til å forberede overgangen til økt lokalt selvstyre. Komiteen vil ikke foreslå noen endring i bevilgningen til Svalbardrådet for 2000, men vil be departementet være oppmerksomme på denne problemstillingen og å ta nødvendige initiativ dersom det blir nødvendig.

4. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonene og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

På statsbudsjettet for 2000 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1		Svalbard kirke		
	1	Driftsutgifter	1 550 000	
2		Tilskudd til Svalbardrådet og kulturelle formål m.m.		
	70	Tilskudd til velferdsarbeid på Svalbard	910 000	
	71	Tilskudd til Svalbardrådet	840 000	
5		Sysselmannen (jf. kap. 3005)		
	1	Driftsutgifter	18 663 000	
6		Sysselmannens transporttjeneste (jf. kap. 3006)		
	1	Driftsutgifter	44 500 000	
7		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	808 000	
9		Kulturminnetiltak		
	1	Driftsutgifter	2 050 000	
11		Bergmesteren (jf. kap. 3011)		
	1	Driftsutgifter	1 455 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
17		Refusjon til Norsk Polarinstitutt		
	50	Refusjon	<u>2 950 000</u>	
18		Fyr og radiofyr		
	1	Driftsutgifter	<u>3 200 000</u>	
20		Statens bygninger i Longyearbyen (jf. kap. 3020)		
	1	Driftsutgifter	<u>9 025 000</u>	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>1 875 000</u>	
22		Ligningsforvaltningen for Svalbard		
	1	Driftsutgifter	<u>1 600 000</u>	
		Totale utgifter		<u>89 426 000</u>
Inntekter				
3005		Sysselmannen (jf. kap. 5)		
	1	Diverse inntekter	<u>200 000</u>	
3006		Sysselmannens transporttjeneste (jf. kap. 6)		
	1	Inntekter fartøy	<u>200 000</u>	
	2	Inntekter helikopter	<u>1 200 000</u>	
3020		Statens bygninger i Longyearbyen (jf. kap. 20)		
	1	Inntekter	<u>420 000</u>	
3030		Skatter og avgifter		
	70	Skatter m.m.	<u>25 000 000</u>	
	71	Utførselsavgift	<u>800 000</u>	
	72	Utmålsgebyr, årsavgift	<u>2 100 000</u>	
3035		Tilskudd fra statsbudsjettet		
	70	Tilskudd	<u>59 506 000</u>	
		Totale inntekter		<u>89 426 000</u>

II

*Om formues- og inntektsskatt til Svalbard
for inntektsåret 2000*

§b1 Vedtakets anvendelsesområde

Dette vedtaket gjelder forskuddsutskrivning og endelig utskrivning av skatt på formue og inntekt for inntektsåret 2000 etter bestemmelsene i lov av 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

Skattepliktige som nevnt i skattebetalingsloven §b1, jf. §b2, og svalbardskatteloven §b5-1 første ledd, skal betale forskudd på formues- og inntektsskatt til Svalbard for inntektsåret 2000. Ved beregningen og innbetalingen gjelder bestemmelsene i dette vedtaket og i skattebetalingsloven.

§b2 Skatt på formue

Skatt på formue beregnes etter disse satsene:

- a) Personlig skattepliktig og dødsbo:
0,0 pst. av de første krp140p000 antatt formue.
0,9 pst. av de neste krp400p000.

1,1 pst. av det overskytende beløp.

- b) Sparebank, gjensidig forsikringsselskap og samvirkeforetak:
0,3 pst. av antatt formue.
- c) Selskap og sammenslutning som nevnt i selskapskatteloven §b1-2 siste punktum:
0,0 pst. av de første krp10p000 antatt formue.
0,3 pst. av overskytende beløp.

§b3 Skatt på inntekt

Skatt på inntekt beregnes etter disse satsene:

- a) Inntekt som skattlegges ved ligning etter svalbardskatteloven §b3-1:
10 pst. av alminnelig inntekt. Personlige skattytere skal ha et fradrag i alminnelig inntekt på krp10p000.
- b) Inntekt som skattlegges ved lønnstrekk etter svalbardskatteloven §b3-2:
6 pst.

§b4 Avrundingsregler

Ved beregning av skatt ved ligning avrundes antatt formue nedover til nærmeste hele 1p000 kroner, og inntekt avrundes nedover til nærmeste hele 100 kroner.

Ved beregning av skatt ved lønnstrekk avrundes inntekten nedover til nærmeste hele krone.

§b5 Kapitalavkastningsraten for fastsetting av personinntektsdel av nærings- og selskapsinntekt (deling)

Kapitalavkastningsraten som nevnt i skatteloven §b6 annet ledd, jf. svalbardskatteloven §b3-1, skal være den samme som Stortinget har vedtatt skal gjelde på det norske fastlandet.

§b6 Normalrentesatsen for rimelig lån i arbeidsforhold

Normalrentesatsen som nevnt i skatteloven §b42 c annet ledd, jf. svalbardskatteloven §b3-1, skal være den samme som Stortinget har vedtatt skal gjelde på det norske fastlandet.

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2000 kan bestilles varer for inntil kr3p000p000 ut over den totale bevilgningen som er gitt under kap. 5 post 1 på svalbardbudsjettet.

IV

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2000 kan overskride bevilgningen under kap. 5 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3005 post 2.

V

Om avgift av kull som utføres fra Svalbard for budsjetterminen 2000

For budsjetterminen 2000 skal det svares avgift til statskassen av kull som utføres fra Svalbard, etter en sats på 1p1 pst. av verdien for de første 100p000 tonn, og deretter etter satser fallende med 0,1 pst. av verdien for hvert ytterligere 100p000 tonn.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 3. desember 1999

Haakon Blankenborg
leder

Kirsti Kolle Grøndahl
ordfører

Einar Steensnæs
sekretær